

Meglépett a terjesztő

„Déli” szünet

Márciusban új lap kérdzkedett a szegedi sajtó egyre színesedő palettájára: a Déli Napló. A Csapó és Társai Kft. vállalkozásában megjelenő orgánum rövid története során többször is viták kereszttüzébe került. A napokban elterjedt a hír: nem jelenik meg többé a Napló.

— Ez így nem igaz — cáfolja meg a mendemondákat Csapó Balázs vállalkozó, a kft. ügyvezetője. — Eddig minden a forgatókönyv szerint halad, és pénteken utóca kerül a lap.

— Ezek szerint minden rendben!

— Nem egészen. A Naplót beszüntetjük, pontosabban szüneteltetjük.

— Miért?

— Több oka is van. Nagypénteken, amikor elindult a lap, még egészen más politikai közeg vett körül bennünket, a világ változott, s kiderült, így nem életképes a lap.

— A megmentésre nem gondoltak?

— De igen. A tervünk az volt, hogy hetilappá alakítsuk. Közelegnek a választások, egyre pezsgőbb a szegedi közélet, szolgáltatni való is akad bőven — szóval helye volna a lapnak. De ehhez hatalmas tőke kellene. Más nyomdatechnika, több szakember. Ezt a költséget a mi kisvállalkozásunk már nem bírta el.

— Kerestek társakat?

— Igen. De csak kisebb magántőkét sikerült megnyerni. Márpedig nekünk dupla akkora tőke kellene hetről hétre a kiadáshoz, mint most.

— Úgy hírlík, külföldiek is érdeklődtek a kft. iránt.

— Ez igaz. A svájci magyar irodalmi és képzőművészeti kör jelentkezett, de velük a könyvkiadásba kívánunk beszállni.

— Mekkora veszteséget termelt a Napló?

— Egy számon 15-20 ezer forintot buktunk. Ezt még el tudta volna viselni a vállalkozás. De példányszám- és terjesztési gondok is jelentkeztek. Tízezer példánnyal indultunk, aztán feltornáztuk 18 ezerre, majd 15 ezer körül megállapodtunk.

— Ez nem is kevés...

— De közbejött néhány

gikszer. Kiderült: a rikkancsok után társadalombiztosítást kell fizetni. A régi terjesztők elpártoltak. Maradt a posta. Velük viszont megjártuk: akadt, hogy 10 ezer példányt nem tudtak eladni, miközben a szerkesztőségben sokan keresték a lapot. Ez viszont már hatalmas ráfizetés. Egy pesti terjesztő nyolcezer példánnyal meglépett. Most futhatunk a pénzünk után...

— Ott a Déli Apró. Az se hoz hasznót?

— Nincs ott a Déli Apró. Eladtuk. Aki felvállalta, addig csinálta velünk együtt, míg veszteséges volt, amint nyereségesé vált, kilépett a kft.-ből.

— Politikai ok nem játszik szerepet?

— Úgy semmi esetre sem, hogy betiltották volna a lapot. Erről szó se volt. Azt azonban észrevettem, hogy a kft. egyéb üzletei is viszszaestek. Nem tudom, ez mennyire köszönhető a Déli Naplónak.

— Csapó úr, úgy hírlík, máris újabb sajtóvállalkozásba kezdett.

— Igen. Kísérleti jelleggel megalapítottuk a Kelet-európai Független Hírügynökséget. Székhelye a kft. budapesti irodája, s régi, személyes kapcsolatokon alapul. A szocialista országokban és a Szovjetunióban egyes köztársaságaiban az elmúlt évtizedben több illegális politikai csoportosulással kerültem személyes kapcsolatba. A politika laza, az illegálisból most előjöhettek az emberek. Rajuk építettük a független hírügynökséget. Ok küldik hetről hétre a jelentéseket. Tízoldalas bullettint jelentetünk meg — hetente nyolcezer forintért.

— Akad rá vevő?

— Úgy tűnik, életképes lesz ez a vállalkozás. Az SZDSZ, az MDF, a HVG és több külföldi magánszemély máris megrendelte. Lassan lejár a próbaidő, azután döntünk, hogy folytassuk-e. Mint ahogy néhány hónapos szünet után újból megradjuk a Déli Napló ötletét is. Szeretnénk a pihenőt arra használni, hogy rendezzük a sorainkat, és színvonalasabb hetilappal rukkolhassunk elő.

Rafai Gábor

Magyar találmány

Az atomsugárzás következtében fertőzötték gyógyítása valószínűsíthető azzal a készítménnyel, amelyet magyar tudóscsoport fedezett fel. A kísérletek jelenlegi állása szerint a szer elavósítja a szervezetből a radioaktív szennyező anyagok 95 százalékát — mindezt a felaláló tudóscsoport keddi nemzetközi sajtótájékoztatóján jelentették be.

Az atommaghasadást jelentős mennyiségű radioaktív melléktermék keletkezése kísérli, közülük legveszélyesebb a stroncium 90 és a cézium 134. A védekezés elsődleges célja a káros anyagok felszívódásának megállítás.

A hatásos sugármentesítést, azaz a radioaktív izotópok kivonását a szervezetből — a kísérletek bizonyossága szerint — magyar tudósok oldották meg. Megszületett a PTR-23 kódjelű készítmény, amely a radioaktív stronciumot igen jó hatásokkal képes megkötni.

A feltaláló tudóscsoport: dr. Sztanyik B. László, az orvostudomány kandidátusa, dr. Varga László, az orvostudomány kandidátusa, Törőcsik Mihály kutatómérnök, dr. Brücher Ernő, a kémiai tudomány doktora, dr. Győri Béla, a kémiai tudomány kandidátusa, dr. Emri József, a kémiai tudomány kandidátusa, dr. Király Ödön jogász, dr. Juhász Imre mérnök.

A világszerte érdeklődésre számot tartó találmányról a sajtótájékoztató elhangzott, hogy a készítményből az országnak várhatóan nagy gazdasági előnyei származnak. A tájékoztató ismertette egy másik találmány lényegét is; ez a radioaktív fémek, és a mérgező nehézfémek szervezetben történő felszívódásának csökkentésére alkalmazható. A TVSZ-31-es jelű készítmény — amely tablettában szedhető — az emésztőrendszerből nem engedő felszívódni az izotópot.

Emlékezés Brassóra

Az 1987. november 15-i brassói munkástüntetésről és áldozatairól emlékeznek meg szerdán a budapesti román nagykövetség előtti tömegdemonstráción. A csendes tüntetés, amelyet ellenzéki szervezetek által a házánkba menekült román állampolgárok csoportjainak képviselőiből álló November 15. Bizottság szervez, este 6 órakor kezdődik. A demonstráció során magyar és román szónokok beszédei hangzanak el, s a román menekültek petíciót szándékoznak átnyújtani a nagykövetségnek. Fél 8-kor kezd meg a Szabad Románia Demokratikus Mozgalom öt aktivistája 8 naposra tervezett éhségsztrájkját, amely a Ceausescu-diktatúra, valamint az RKP főtthárának tervezett újraválasztása ellen kívánnak tiltakozni.

15 millió — ingyen

A városszépítő brigád

Külön fejezetet szenteltek nekik az „Algyő és népe” monográfiában, de lapunkból is jól ismerhetik már olvasóink a dr. Hágá László szocialista brigádot. „Aranycsapat” — mondja Vajda János brigádvezető, amikor a gazdasági vezetés és a brigád együttműködéséről beszél. Valóban: a kiűresített, megcsúfolt — és lassan elszorvadó — sokszor csak papíron létező „brigádmozgalomban” példátértékű a Dégi algyői pb-gáz töltőüzemében dolgozók segítőkészége.

Nézzünk csak magunkba: szívesen áldoznánk-e föl a hétvégenként — esetleg úgy, hogy péntekre szabadságot veszünk ki — és utaznánk az ország másik sarkába, hogy ott fizetség nélkül dolgozzunk? Ez a harminc ember ott volt a battonyai gyermekfalu építésénél éppúgy, mint Berhidán, segítve a földregés károsultjait — és nem is egy alkalommal. Ópusztaszer emlékparkjában már törzsvendégek, évente három-négy alkalommal dolgoznak kint. Szegeden, Tápén, Algyőn óvodákban, iskolákban, az idők otthonában gondolkodnak rájuk szeretettel és megbecsüléssel.

Értékmentés

Ahol nem tudnak személyesen megjelenni, oda társadalmi munkában ledolgozott munkaoáraik ellenértékét utalták át. Így például a Mozgáskorlátozottak Csongrád Megyei Egyesületének adtak tavaly anyagi támogatást. Hasonló módon segítik a szegedi városszépítő egyesületet, amelynek alapítói közé sorolhatják magukat (eddig kb. 50 ezer forintot ajánlottak föl ilyen célokra). Ezenkívül rendbe hozták a Dugonics temető néhány értékes síremlékét is.

Gyöngyvessző, mályvacserje

Legutóbb a „zöldekkel” is összefogtak — ez nem volt nehéz, mert az új pártgyik szervezője tagja a brigádnak. A városrendszervező kapott facsemetéket, cserjéket ültetnek a javasolt közterületekre. Az említett növényfajtákban kívül még ezüstfenyőt és ezüshuht is telepítettek. Javasolták a városszépítőknél „környezet-tisztasági és fásítási nap” kijelölését, hogy ezzel is elősegítsék városunk szebbé tételét.

Párttalálkozó Palicson

A Jugoszláv Kommunista Szövetsége tanúsította eddig a legnagyobb érdeklődést és rokonszenvet az MSZP iránt a szocialista országok pártjai közül, nem véletlen tehát, hanem kölcsönös kezdeményezés eredménye a határ menti találkozó — mondta Kovács Jenő, az MSZP Elnökségének tagja tegnap Szegeden, ahol — útban hazafelé — az újságírókat tájékoztatta a két párt képviselőinek palicsi megbeszéléseiről. A JKSZ küldöttségét vezető Ivan Brigics, a párt elnökségének tagja kifejezte, hogy rövidebb távon nem kívánnak más magyar párttal kapcsolatot teremteni. Kölcsönösen arról biztosították egymást a tárgyalófelek, hogy külkapcsolataikat nem a pártok neve, hanem politikai elvek rokonsága alapján építik. Kovács Jenő, utalva Grósz Károly BBC-interjújára (a volt MSZMP-vezető azzal vádolta az MSZP-t, hogy kizárólag Nyugatra tekint), azt mondta: az MSZP nem égtájak szerint választja külföldi politikai partnereit; azok a pártok, amelyekkel kapcsolatot teremtet, nem testvérei és mostohatestvérei, hanem barátai és ellenfelei lesznek: „Lehet, hogy az a párt, amelyik a berlini falat építette, nem értette meg magyar partnerét, de akik a falat most rombolják, azok értik.”

Mindkét párt támogatja, hogy a korábban is intenzív határ menti kapcsolatok tovább fejlődjenek; ennek letéteményesei a

pártok helyi szervezetei. A kíváncsok üzleti vállalkozások nem politikai diktátumra, de politikai segítség révén is alakulhatnak. A tárgyalófelek példát is találtak: Szabadka pártvezetője arról beszélt Palicson, hogy rövidesen gazdasági szakemberek társaságában utazik Szegedre, s közös vállalatok létesítéséről kíván tárgyalni. A határ menti megyékben tapasztalható „bevásárlóturizmusról” ugyancsak egyetértően állapították meg: igazából nem a két ország ügye, a KGST átalakításának sürgető szükségességére mutat.

A JKSZ képviselőit az MSZP szervezésének tapasztalatai is érdekelték, hiszen közeledik kongresszusuk időpontja, amelyre a magyar reformokhoz hasonló programokkal készülnek. Kovács Jenő arról számoltatott be, hogy az utóbbi héten 12 ezerrel nőtt az MSZP-tagok száma, így megközelítően 40-45 ezer a jelenlegi taglétszám.

A magyar pártvezető az újságírók kérdésére válaszul elmondta: az MSZP rokonszenvvel figyeli az NDK-beli változásokat, akárcsak azoknak a szocialista országoknak a pártjai, amelyek ugyanígy tekintettek annak idején a magyar reformtervezésekre. Az NDK mellett érdeklődéssel fordulnak Bulgária felé is; ezek a pártok felismerték értékközösségüket.

S. E.

November 20. után: értékesítés

NDK-gépjárművek sorsa

Vételár — zárolt forintszámlára

A Vám- és Pénzügyőrség utánfutó felügyeletéről. Ez Országos Parancsnoksága tetemes költségekkel terhelte meg és terheli meg a MTI-hez a hátrahagyott Vám- és Pénzügyőrséget. Is-NDK-járművekkel kapcsolataik szerint arra nem lehet számítani, hogy az elhagyott járművek tulajdonosai gondoskodnának azok illetve után Magyarországról és elszállításáról az NSZK-ba távozott ról.

NDK-állampolgárok által a magyar vámszervek hátrahagyott személygépkocsik, lakókocsik, utánfutók és motorkerékpárok — a költségek megtérítése után mint vámáruk — a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága intézkedéseivel.

Ezt követően a vámszervek a vámárúként tárolt gépkocsikat értékesítik. A Egyrészt saját raktárakban, befolyt vételárból a vám, a másrészt e célra bérelt teherautókon szállítási és a tárolási költség levonása után fennmaradó összeget zárolt forintkerékpár, 36 lakókocsi és 18 számlán helyezik el.

KÉSZ-helyzet

Hogy egy kis szójátékkal éljek: korántsem mondható, hogy kész helyzet előtt áll a KESZ, vagyis a Katolikus Értelmiségi Szövetség. Ténykedése ugyanis olyan úrt próbál most betölteni, amit szívós, kitartó ideológiai munkával hoztak létre elmúlt évtizedeink irányítói — elsősorban a fejekben. Nemzedékek nőttek úgy föl, hogy nem tudták meg sem képletes, sem valódi értelemben: „hol lakik a Jóisten...”

A Katolikus Értelmiségi Szövetség szegedi tagozata a miskolci után második vidéki csoportként kezdte meg működését az országban, azóta Győrben és Balassagyarmaton akadtak követők. Minthogy az imént említett szervezetben a már felnőtt, s felnövekvőben levők valódi ismeretei rendkívül hiányosak, természetes, hogy a szövetség figyelme is a mindenfajta társadalmi megújulás zálogaként felfogható tudati művelés, az iskolai oktatás felé fordult. Egyelőre főként elvi, de folyamatosan gyakorlati jelentősége is egyre nagyobb lesz annak, hogy a szervezeten belül működését újra legalizálták Magyar-

országban. A tanítórendek munkába állása 40 év következtével elszorvasztó szándéka, sőt egyes rendek beállítás után nem lesz könyvű, de vannak hitükben és küldetésükben rendületlenül bízó emberek, akik nem nyugosznak addig, amíg újra be nem indulnak egyházi vezetésű iskolák.

A szövetség vezetőinek véleménye szerint fokozatos térhódításra, de nagyfokú elköteleződésre van szükség. Eleinte óvodákban, általános iskolák alsóbb osztályaiiban kellene megkezdni az egyházi irányítású képzést, s néhány év alatt eljutni a gimnáziumig. A jelenlegi körülményeket egy piarista gimnázium számára, de a Szegedről kiebudalt, Miasszonyunkról elnevezett szegény iskolánövér rendje is visszakérte kisajátított tulajdonát, amit most a tanárképző főiskola és a gyakorló iskolája használ. Hunyadi János (stílszerűen: Szentháromság) sugárúton. Makón a Szent István téri iskoláról határozatban mondták le a tanács, és biztosra vehető, hogy legkésőbb az 1991-es tanévtől az iskola-

nővérek irányításával indul ott az oktatás.

Természetes kívánság, hogy „esélyegyenlőség” legyen az egyházi és állami iskolák diákjai között. Mi-lyen értelemben? A jelenleg működő, néhány egyházi kezelt iskolában okosodó (ez esetben e kifejezés a pontos) diákok tízedannyi pénzbe kerülnek az államnak, mint szokvány iskolák tanulói. Nem vitás hát, a támogatásnak azonos mértékűre kell kiegyenlítődni.

Ha épületek, tanárok, megfelelő könyvek, s főként pénz hiján az egyházi iskolák újraindulása nem is megy majd könnyedén, gyorsan, mégis van, ami „ingyen” elérhető. A pedagógusok „saját hatáskörükben” élhetnek lelkiismereti szabadságukkal. Hirdethetik a saját, belső meggyőződésüket. De az is követhető és tiszteltetrendő, ha — semleges álláspontot képviselve. Addig is, míg választási lehetőségük lesz a szülőknél: mely irányba akarják indítani gyerekeiket. A cél azonban közös, ha nem is mindenki látja, akiknek látni kellene: kiművelt emberfők százait nevelni.

Balogh Tamás